

SLOVENSKÁ TECHNICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
Fakulta elektrotechniky a informatiky
Katedra ekonómie a manažmentu

Dane, daňová sústava

18.október 2007

Pavol Krivosudský 4
krivosudsky.pavol@gmail.com

Obsah	2
Pojem a obsah daňovej sústavy	3
Daňové pojmy	4
Delenie daní	5
Zákon o dani z príjmov	6
Zákon o dani z pridanej hodnoty	11
Spotrebné dane	14
Miestne dane	15
Prílohy	18
Použité zdroje	20
Kontrolné otázky	21

Pojem a obsah daňovej sústavy

Poslaním daní je zabezpečovať tok príjmov do **štátneho rozpočtu**, a tým zabezpečovať peňažné vzťahy spojené s plnením funkcií štátu.

Daňová sústava predstavuje **súhrn daní**, ktoré je možné vyberať na území SR. Platením daní občania a firmy financujú spoločenské potreby.

V súčasnosti upravujú oblasť daní tieto zákony:

Zákon o dani **z príjmov** (595/2003 Z.z. o dani z príjmov)
Zákon o dani z **pridanej hodnoty** (222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty)
Zákon **o miestnych daniach** a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku)

Zákony **o spotrebných daniach:**

z vína (104/2004 Z.z. o spotrebnej dani z vína)
z piva (107/2004 Z.z. o spotrebnej dani z piva)
z liehu (105/2004)Z.z. o spotrebnej dani z liehu)
z tabakových výrobkov (106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov)
z minerálneho oleja (98/2004 Z.z. o)

Zákon **o správe daní a poplatkov** (511/1992 Z.z. o správe daní a poplatkov)

Daňové pojmy

Daň možno charakterizovať ako:

- **povinnú, zákonom určenú** – zavedenie dane musí byť schválené formou zákona,
- **spravidla sa opakujúcu platbu** – napr. daň z pridanej hodnoty predstavuje opakovaný, pravidelný príjem do štátneho rozpočtu,
- **ktorú odvádzajú fyzické a právnické osoby** – subjekty dane,
- **v určenej výške** – výška dane je určená pevnou sumou alebo percentom z daňového základu,
- **v stanovenej lehote** – závisí od konkrétnej dane.

Základné náležitosti dane

1. **daňový subjekt** (daňovník, platiteľ dane) FO alebo PO povinná platiť daň
2. **daňový objekt** - príjmy, vlastníctvo majetku, spotreba, výkon činnosti, na ktorých obmedzení má štát záujem
(závisí od druhu dane)
3. **oslobodenie od dane** - udáva špecifické prípady, kedy je objekt oslobodený od dane
4. **základ dane** (= Výnosy – náklady) v podvojnóm účtovníctve, prip. pre vyčíslenie daňovej povinnosti, závisí od druhu dane
5. **daňové sadzby** - nástroj, prostredníctvom ktorého sa z daňového základu vypočíta výška dane, môže byť určená:
 - a. **pevnou sumou** (väčšina miestnych daní, napr. daň zo stavieb)
 - b. **percentuálne** (DPH)
 - c. **kombináciou** pevnej sumy a percenta (daň z cigariet).

Delenie daní

Podľa dopadu na daňové subjekty sa dane členia na **priame** a **nepriame**.

Základnými rozlišovacími znakmi sú skutočnosti z čoho, komu sa dane vyrubujú a kto ich odvádza správcovi dane.

Priame dane sa vyrubujú priamo (neprenosné), z príjmu alebo majetku fyzickej a právnickej osoby. Výška daňovej povinnosti odráža príjmovú (daň z príjmov) alebo majetkovú situáciu (daň z nehnuteľností) týchto osôb. Fyzická a právnická osoba znáša daňovú povinnosť sama, sama si daň vypočíta a odvedie správcovi dane.

Nepriame dane odvádza výrobca alebo poskytovateľ služby, ale zaplatí ich spotrebiteľ, ktorý ich znáša v cene nakupovaných tovarov alebo služieb. Nepriame dane postihujú spotrebiteľa nepriamo, prostredníctvom cien tovarov a služieb. *daňovník nie je známy*

Daňovú sústavu tvoria:

1. Nepriame dane

- a. Univerzálne: **DPH** (222/2004)
- b. Selektívne: **Spotrebné dane** (víno, pivo, lieh, tabak, min. oleje)

2. Priame dane

- a. **Daň z príjmov** (595/2003) (*odvádzané štátu*)
 - i. Fyzických osôb
 - ii. Právnických osôb
- b. **Miestne dane** (582/2004) (*odvádzané miestnej samospráve: obec, VUC*)
(daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a i.)

Zákon o dani z príjmov

Základné pojmy sú definované v zákone o dani z príjmov hneď v úvode (§ 2).

Daňovník (subjekt dane)

je fyzická alebo právnická osoba, ktorej príjmy, majetok alebo činnosti podliehajú dani (teda nielen tá osoba, ktorá podniká).

Náležitosti sa riadia Občianskym Zákonníkom. Daňová spôsobilosť v súlade s touto definíciou vzniká narodením a zaniká smrťou človeka.

Platiteľom dane

je fyzická alebo právnická osoba, ktorá odvádza správcovi dane daň vybranú od daňovníka alebo zrazenú daňovníkovi a majetkovo za ňu zodpovedá.

Pri príjmoch zo **závislej činnosti** ide v subjekte dane o dve osoby (zamestnanec a zamestnávateľ), pri príjmoch z podnikania sa môžu spájať v jednej osobe.

Daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou

Fyzická osoba, ktorá má na území SR trvalý pobyt alebo sa tu obvykle zdržiava (aspoň 183 dní súvisle alebo v niekoľkých obdobiach v kalendárnom roku).

Právnická osoba, ktorá má na území Slovenskej republiky sídlo alebo miesto skutočného vedenia. Miestom skutočného vedenia je miesto, kde sa prijímajú riadiace a obchodné rozhodnutia štatutárnych a dozorných orgánov právnickej osoby, aj keď adresa tohto miesta nie je zapísaná v obchodnom registri (napr. stála prevádzkareň, § 16 ods. 2).

Sídlom právnickej osoby je adresa, z ktorej sa riadi činnosť právnickej osoby. Sídlo právnickej osoby sa zapisuje do obchodného registra.

Adresou sa rozumie názov obce s uvedením poštového smerovacieho čísla, názov ulice alebo iného verejného priestranstva a orientačné číslo, prípadne súpisné číslo.

Predmetom (objektom) dane daňovníka s **neobmedzenou** daňovou povinnosťou je príjem (výnos) plynúci:

- zo zdrojov na území Slovenskej republiky a
- zo zdrojov v zahraničí.

Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou

Fyzická osoba, ktorá nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a ani sa tu obvykle nezdržiava, t. j. vyššie uvedených 183 dní v kalendárnom roku.

Fyzická osoba, ktorá nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, ale obvykle sa tu zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia, prípadne ktorá hranice Slovenskej republiky prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na výkon závislej činnosti, ktorej zdroj je na území Slovenskej republiky.

Právnická osoba, ktorá nemá na území Slovenskej republiky sídlo alebo miesto skutočného vedenia

Predmetom dane daňovníka s **obmedzenou** daňovou povinnosťou je príjem (výnos) plynúci len zo zdrojov na území Slovenskej republiky (§ 16). Pri zdaňovaní príjmov cudzích firiem a občanov u nás alebo príjmov našich občanov v cudzine sa berú do úvahy medzištátne *dohody o zamedzení dvojitého zdanenia*

Prehľad platných zmlúv Slovenskej republiky o zamedzení dvojitého zdanenia v odbore daní z príjmov, resp. z príjmov a z majetku (podľa stavu k 1.3.2007)

http://www.drsr.sk/drsr/slovak/legislativa/zamedzenie_dvojiteho_zdanenia/d_ata/zoznam_zmluv_o_zdz.pdf

Príjem

Príjmom je peňažné plnenie a nepeňažné plnenie, vrátane príjmu dosiahnutého aj zámenou.

Podľa zákona o dani z príjmov sa príjmom fyzickej osoby rozumie:

- **Peňažný príjem**, to zn., že daňovník prijíma napr. za prácu, za službu, za tovar protihodnotu v peniazoch.
- **Nepeňažný príjem** – s nepeňažnými príjmami sa v praxi môžeme stretnúť napr. pri príjmoch zo závislej činnosti – nepeňažný príjem v podobe poskytnutia služobného vozidla aj na súkromné účely. Ocenenie nepeňažného príjmu sa vykonáva cenou bežne používanou v mieste a v čase plnenia. Príjem dosiahnutý **zámenou** znamená, že napr. pri bartrových obchodoch sa namiesto protihodnoty v peniazoch prijíma tovar.

Zdaniteľný príjem

príjem, ktorý je predmetom dane a nie je oslobodený od dane podľa tohto zákona ani medzinárodnej zmluvy

Pri zdaňovaní príjmov cudzích firiem a občanov u nás alebo príjmov našich občanov v cudzine sa berú do úvahy **medzištátne dohody o zamedzení dvojitého zdanenia**.

Pri posudzovaní príjmov z daňového hľadiska, to zn., ktoré príjmy fyzických osôb podľa zákona o dani z príjmov sa do úhrnu zdaniteľných príjmov, resp. do základu dane zahrnujú, musíme vedieť, že niektoré príjmy fyzických osôb:
– sú predmetom dane – všetky zdaniteľné príjmy vrátane tých, ktoré sú samostatným základom pre vyberanie dane zrážkou,
– nie sú predmetom dane a nepovažujú sa podľa zákona o dani z príjmov za príjmy fyzických osôb (napr. podiely na zisku po zdanení obchodnou spoločnosťou alebo družstvom, náhrady cestovných výdavkov v súvislosti s výkonom závislej činnosti),

– sú predmetom dane, ale sú od dane z príjmov fyzických osôb oslobodené §9 (napr. hodnota nealkoholických nápojov, poskytovaná zamestnávateľom ako nepeňažné plnenie svojim zamestnancom na pracovisku, poistné na sociálne poistenie, ktoré je povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca podľa osobitného predpisu atď.).

Daňový výdavok

výdavok (náklad) **na dosiahnutie**, zabezpečenie a **udržanie príjmov** preukázateľne vynaložený daňovníkom, zaúčtovaný v účtovníctve daňovníka alebo zaevidovaný v evidencii daňovníka.

http://www.akopodnikat.sk/index.php?option=com_content&task=category§ionid=8&id=33&Itemid=63

Základ dane

je **rozdiel**, o ktorý **zdaniteľné príjmy prevyšujú daňové výdavky** pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v príslušnom zdaňovacom období. Môže ním byť zisk alebo daňová strata (rozdiel, keď dan. výdavky prevyšujú zdan. príjmy).

Nezdaniteľná časť základu dane: sa mení 1. januára každého roku a predstavuje 19,2 násobok životného minima platného k 1. 1. daného roka 2007 t.j. 4 980,- Sk . (od 1.7.2007 je suma životného minima 5 130,- Sk; pre výpočet NČZD bude slúžiť od 1.1.2008).

Ročne – 95 616,- Sk (v r. 2008 to bude 98 496,- Sk)

Zdaňovacím obdobím je kalendárny rok, ak tento zákon neustanovuje inak.

Predmetom dane sú **príjmy dosiahnuté z viacerých činností**. Preto sú v zákone vytvorené **štyri skupiny** na zatriedenie jednotlivých príjmov.

Predmetom dane sú (§ 3):

- a) príjmy zo **závislej činnosti** (§5),
- b) **príjmy z podnikania**, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu (§6),
- c) príjmy z **kapitálového majetku** (§7),
- d) **ostatné** príjmy (§8).

Tieto kategórie tvoria čiastočné základy dane. (ČZD)

Predmetom dane nie je:

- a) príjem získaný **darovaním alebo dedením nehnuteľnosti**, bytu alebo hnutelnej veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty, okrem príjmu z nich plynúceho,
- b) **úver a pôžička**,
- c) **podiel na zisku** (dividenda) vyplácaný **zo zisku obchodnej spoločnosti** alebo **družstva** určeného na rozdelenia osobám, ktoré sa podieľajú na ich

základnom imaní alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, vyrovnací podiel, podiel na likvidačnom zostatku, podiel vyplácaný tichému spoločníkovi.

d) **vyrovnávací podiel, podiel na likvidačnom** zostatku kapitálovej obchodnej spoločnosti alebo družstva

e) príjem z **predaja bytu alebo obytného domu**, ak predávajúci mal v ňom aspoň 2 roky trvalý pobyt

Sú oslobodené aj:

f) **dávky, podpory a služby** z verej. zdravotného poistenia, soc. Poistenia, nemocenského zabezpečenia

g) dávka a príspevky na zabezpečenie zakl. život. podmienok a riešenie hmotnej núdze

h) **štipendia** okrem doktorandského poskytované zo štát. Rozpočtu alebo VS a obdobné plnenia zo zahraničia

i) **prijaté** ceny alebo výhry do 5000,-Sk

Prijmy zo závislej činnosti §5

Do tejto kategórie patria i tzv. **funkčné príplatky**.

Z hľadiska počtu daňovníkov ako aj podielu daňového výnosu z týchto príjmov na dani z príjmov fyzických osôb celkom ide o rozhodujúce dani podliehajúce príjmy.

Daňovník s príjmami zo závislej činnosti sa označuje najčastejšie ako "**zamestnanec**" a platiteľ príjmu ako "**zamestnávateľ**". Pri tomto druhu príjmov zákon ukladá zamestnávateľovi povinnosť vypočítať, zraziť a odvieť **preddávky** na daň z príjmov zo závislej činnosti.

Prijmy zo závislej činnosti:

1. príjmy zo súčasného alebo z predchádzajúceho pracovnoprávneho vzťahu, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru
2. príjmy za prácu **likvidátorov, prokuristov, nútených správcov, členov družstiev, spoločníkov a konateľov v SRO a komanditistov v KS**
3. **platy a funkčné príplatky ústavných činiteľov SR, verejného ochrancu práv, poslancov Európskeho parlamentu**, ktorí boli zvolení na území SR, **prokurátorov SR a vedúcich ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR** ustanovené osobitnými predpismi
4. **odmeny za výkon funkcie** v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy a v orgánoch iných právnických osôb alebo spoločenstiev
5. **odmeny obvinených** vo väzbe a odmeny **odsúdených** vo výkone trestu odňatia slobody poskytované podľa osobitného predpisu
6. **príjmy z prostriedkov sociálneho fondu** poskytované podľa osobitného predpisu
7. **príjmy** plynúce **v súvislosti s minulým, súčasným alebo budúcim výkonom závislej činnosti alebo funkcie** bez ohľadu na to, či

- daňovník pre platiteľa príjmu skutočne vykonával, vykonáva alebo bude vykonávať túto závislú činnosť alebo funkciu
8. obslužné
 9. **vrátené poistné** zo zaplateného poistného na Verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie a Sociálne zabezpečenie

Príjmy z podnikania, z inej samostatnej činnosti a prenájmu §6

1. Z poľnohospodárskej výroby, les. a vod. hospodárstva
2. Zo živnosti
3. Z podnikania vyk. Podľa osobit. Predpisov
4. Príjmy spoločníkov VOS a komplementárov v KS

Príjmy z kapitálového majetku §7

1. Úroky, a ost. Výnosy cenných papierov
2. úroky, výhry na vkladných knižkách
3. úroky z poskytnutých úverov
4. dávky doplnkového dôch. sporenia
5. plnenia poistenia
6. výnosy zo zmeniek
7. príjmy z podielových listov z ich vyplatenia

Ostatné príjmy §8

Príležitostné príjmy, z prevodu vlastníctva nehnuteľnosti, z predaja hnutel. vecí a predaja opcí

U právnickej osoby je predmet dane nadviazaný na typ daňovníka, teda či ide o podnikateľský subjekt, neziskovú organizáciu, správcovskú spoločnosť a podobne. Na rozdiel od predmetu dane skupina oslobodených príjmov je veľmi variabilná. Takmer každá novela zákona o dani z príjmov do tejto skupiny viac alebo menej zasiahne. Aj pri oslobodení však platí, že sa uplatňuje u fyzických osôb na všetkých daňovníkov rovnako, na rozdiel od právnickej osoby, kde je časť oslobodenia určená len pre konkrétny typ daňovníka.

Zákonom o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z. v znení zmien a dodatkov s účinnosťou od 1. 1. 2004 sa zaviedol nový princíp zdanenia príjmov – zdaniteľné príjmy právnických aj fyzických osôb sa zdaňujú jednotnou, rovnou sadzbou – 19 %.

Zákon o dani z pridanej hodnoty

Bezprostredným výsledkom zavedenia relatívne nízkej rovnej dane by bola nižšia absolútna suma vybraných priamych daní. Straty na príjmoch sa preto kompenzovali zvýšením príjmov z nepriamych daní generovaných vyššími sadzbami nepriamych daní, ako súčasť reformy.

Pred reformou malo Slovensko štandardnú sadzbu dane z pridanej hodnoty (DPH) vo výške 20% a zníženú sadzbu vo výške 14%. Súčasťou reformy bolo, že znížená DPH sa úplne zrušila a **od 1. januára 2004** bola zavedená **jednotná 19% sadzba dane pre všetky tovary a služby**. Okrem generovania zvýšených daňových príjmov, zjednotenie sadzieb DPH eliminuje aj ekonomické deformácie a nedostatky spojené s rozdielnym zdaňovaním spotreby rôznych tovarov.

Pridaná hodnota je tá časť hodnoty tovaru, ktorú k hodnote vstupu pridá podnikateľ svojou činnosťou. Vo finančnom vyjadrení je pridaná hodnota rozdiel predajnej ceny výrobku (bez DPH) a ceny vstupov na výrobu (bez DPH).

DPH neovplyvňuje priamo hospodárenie podniku, nevchádza ani do nákladov (výdavkov), ani do výnosov (príjmov). Podnik DPH pripočíta k cene svojho výrobku a následne ju odvedie daňovému úradu. **Bremeno platenia DPH dopadá na konečného spotrebiteľa**, ktorý zaplatí túto daň v cene kupovaného produktu.

Platiteľ dane (výrobca, obchodník) nakupuje tovar s DPH, ktorú si môže **odpočítať** a predáva tovar s DPH, ktorú musí **pripočítať** do predajnej ceny výrobku. Rozdiel odvedie daňovému úradu.

Pre firmu, ktorá je platiteľom, nie je výhodné nakupovať od neplatiteľov DPH, pretože na jednej strane si neodpočíta DPH, ale na druhej strane ako platiteľ dane musí k cene predávaného produktu DPH pripočítať a odvieť správcovi dane, a tým sú jeho vstupy do výroby vyššie, aj predajná cena bude potom vyššia.

Pre názornosť uvádzame **príklad**, ak sú všetky firmy platitelia DPH: (DPH je 19 %)

Riadok		Tkáčska firma (Sk)	Textilná firma (Sk)	Odevná firma (Sk)	Obchodník (Sk)	Poznámka
R1	Nákupná cena	- *	119	357	714	R8 predajcu
R2	Nárok na odpočítanie DPH	-	19	57	114	R6 predajcu
R3	Nákupná cena bez DPH	-	100	300	600	R1 – R2
R4	Pridaná hodnota	100	200	300	200	Novovytvorená hodnota

R5	Základ pre výpočet DPH	100	300	600	800	R3 + R4
R6	Daňová povinnosť	19	57	114	152	19% z R5
R7	Vlastná daňová povinnosť na úhradu	19 DPH 1	38 DPH 2	57 DPH 3	38 DPH 4	R6 – R2 Každá firma toľko odvedie daňovému úradu
R8	Predajná cena tovarov	119	357	714	952	

http://www.akopodnikat.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=2&Itemid=52

* pre jednoduchosť príkladu sa neuvádza

Kupujúca kúpi šaty za 952 Sk, pričom cena je zaťažená DPH v celkovej sume 152 Sk. Firmy vždy pri predaji tovaru odvedli postupne DPH1, DPH2, DPH3 a DPH4.

Každá firma odvedie svoju časť daňovému úradu a spolu odvedú 152 Sk. Zaplatí to ale konečný spotrebiteľ – ten občan, ktorý si finálny výrobok kúpi.

Predmet dane: dodanie tovaru a poskytnutie služby v SR ukutočnené zdaniteľnou osobou, nadobudnutie tovaru za protihodnotu v SR z iného členského štátu EU, dovoz tovaru do SR

Zdaniteľna osoba – každá ktora vykonáva nezávisle ekonomickú činnosť (bez ohľadu na účel alebo výsledky)

Registračná povinnosť – zdaniteľna osoba, kt. Má sídlo, miesto podnikania, prevádzkaren v tuzemsku (SR), alebo sa aspon v SR obvykle zdržiava a dosiahla za posl. 12 mesiacov obrat 1500000Sk, je povinná dať daň. Úradu registráciu o daň.

Dodanie tovaru je dodanie hmot. majetku, piri kt. Sa mení vlastnícke právo (hnutelne a nehnutelne veci)

Dodanie služby každé plnenie, kt. nie je dodaním tovaru (prevod prava k nehm. majetku, know-how, licencie ...) (dodaním služby nie je: emisija cenných papierov, postúpenie pohľadávky, ...)

Daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru .(keď kupujúci nadobudne právo vlastníka

- pri nehnutelnosti deň odovzdania do užívania
- pri zmluve o dielo je to deň odovzdania stavby
- pri prevode a využití práv – deň účinnosti zmluvy
- pri predajných automatoch – deň zistenia obratu platiteľ'a
- pri dodaní stavby, buď deň prevzatia alebo zaplattenia , ktorý nastane skôr.
- v ostatných prípadoch je to deň zaplattenia

Základ dane §22

Základom dane pri dodaní tovaru alebo služby je všetko, čo tvorí protihodnotu, ktorú dodávateľ prijal alebo má prijať od príjemcu plnenia alebo inej osoby za dodanie tovaru alebo služby, zníženú o daň. Do základu dane sa zahŕňa aj dotácia alebo príspevok, ktorý dodávateľ prijal alebo má prijať k cene tovaru alebo služby.

Sadzby dane §27

Základná sadzba dane na tovary a služby je 19 % zo základu dane. Na tovary uvedené v prílohe č. 7 (farm. výrobky a pomôcky) sa uplatňuje znížená sadzba dane 10 % zo základu dane.

Oslobodenie od dane

§28 Poštové služby - univerzálne poštové služby

§29 Zdravotná starostlivosť - poskytovanie zdravotnej starostlivosti štátnymi a neštátnymi zdravotníckymi zariadeniami podľa osobitného predpisu, (ošetrov. a pôrodnicka starostlivosť, kúpeľná, dentálna starostlivosť, záchranná zdrav. služba)

§30 služby soc. pomoci

§31 Výchovné služby a vzdelávacie služby (rekvalifikácia)

§32 Služby dodávané členom

§33 Služby súvisiace so športom alebo telesnou výchovou

§34 Kultúrne služby

- služby verejnoprávnej TV a rozhlasu, poisťovacie, dodanie a najom nehnuteľnosti, finančné služby, predaj cenín a kolkov, prevádzkovanie lotérií

Oslobodený od dane je dovoz tovaru, ak ide o tovar, ktorého dodanie v tuzemsku platiteľom by bolo oslobodené od dane.

Tovar, ktorý je prepustený do colného režimu voľný obeh s oslobodením od cla podľa osobitného predpisu

§59 Fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Európskych spoločenstiev a ktorá v cestovnom styku vyváža z územia Európskych spoločenstiev tovar neobchodného charakteru v osobnej batožine (ďalej len „cestujúci“), môže požiadať o **vrátenie dane** zaplatenej v cene vyvezeného tovaru, ktorý kúpila v tuzemsku od platiteľa, s výnimkou pohonných látok

Spotrebné dane

Spotrebné dane platíme pri kúpe piva, vína, tabaku a tabakových výrobkov, liehu a minerálnych olejov - benzínu a nafty.

Spotrebné dane predstavujú nepriame dane selektívneho charakteru, ktoré sa vzťahujú len na vybrané druhy tovarov. Nejedná sa o daň, ktorá by priamo postihovala fyzické osoby. Postihuje ich však nepriamo - pri nákupe uvedených druhov tovaru, keďže spotrebná daň je započítaná v predajnej cene.

Správu týchto daní vykonávajú od 1.5.2004 na colné úrady. Riadia sa podľa miestnej príslušnosti (PO) alebo trvalým pobytom (FO).

Základy jednotlivých daní sú presne vymedzené nasledovne:

1. **pri víne** je základom dane **množstvo** vína vyjadrené **v hektolitroch**,
2. **pri pive** je základom dane **množstvo** piva vyjadrené **v hektolitroch**,
3. pri **tabakových výrobkoch** je základom dane množstvo tabakových výrobkov vyjadrené **v kusoch alebo v kilogramoch** s výnimkou cigariet, v ich prípade je základom dane počet kusov cigariet v **spotrebiteľskom balení cigariet** a cena cigariet uvedená na kontrolnej známke,
4. **pri liehu** je základom dane množstvo liehu vyjadrené **v hektolitroch 100 % alkoholu** (ďalej len "hl. a") pri teplote **20 °C**,
5. **pri minerálnych olejoch** je základom dane množstvo minerálneho oleja vyjadrené **v litroch** (pri teplote **15 °C**) alebo kilogramoch alebo množstvo v ňom obsiahnutej **energie** vyjadrenej v gigajouloch.

Príklad:

Zákon o spotrebnej dani z vína

Predmet: víno vyrobené na daňovom území, dodané na daň. územie z členského štátu EU, alebo dodané na daň. územie tretím štátom.

Základ dane: vid vyššie

Sadzba:

1. tiché víno	0 Sk / hl
2. šumivé víno	2400Sk/hl
3. šumivé víno s obsahom alc. do 8,5% objemu	1700 Sk / hl
4. medziprodukty	2500 Sk / hl

Oslobodenie:

Ak bude víno použité

1. Na výrobu octu
2. Na výrobu arom. látok (max. obsah alc. 1,2% objemu)
3. Na výr potravín (max. obsah alc: 5 l / 100kg)
4. Na výrobu a prípravu liekov
5. Na priemyselné spracovanie
6. na odobratie vzorky,...

Miestne dane

Problematika miestných daní a poplatkov je upravená v zákone č. [582/2004 Z. z.](#) o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavbené odpady (ďalej len "zákon"). Miestne dane a poplatky sú jedným zo zdrojov príjmov miestnej samosprávy.

Obec vyberá:

1. daň **z nehnuteľností** (582/2004 §4-21)
 - a. z pozemkov
 - b. zo stavieb
 - c. z bytov a nebyt. priestorov v bytovom dome
2. daň za psa (§22-29)
3. daň za užívanie verejného priestranstva (§30-36)
4. daň za ubytovanie (§37-43)
5. daň za predajné automaty (§44-51)
6. daň za nevýherné hracie prístroje (§52-59)
7. daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta (§60-66)
8. daň za jadrové zariadenie

+ miestny poplatok za komunálny odpad

VUC vyberá:

1. daň z motorových vozidiel (Zákon č. 87/1994 Z.z. o cestnej dani v znení neskorších predpisov bol od 1.1.2005 zrušený. Cestná daň bola nahradená daňou z motorových vozidiel)

Zdaňovacie obdobie je kalendárny rok.

Príklady:

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ

Daňovník:

1. **vlastník pozemku zapísaný v katastri nehnuteľností, správca** pozemku vo vlastníctve štátu, správca pozemku vo vlastníctve obce alebo správca pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku zapísaný v katastri.
2. **fyzická osoba** alebo **právnická osoba**, ktorej boli pridelené na obhospodarovanie **náhradné pozemky** vyčlenené z pôdneho fondu, nájomca
3. Ak nemožno **určiť daňovníka** podľa odsekov 1 a 2, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok **skutočne užíva**.
4. Ak je **pozemok v spoluvlastníctve** viacerých daňovníkov, daňovníkom dane z pozemkov je každý spoluvlastník podľa výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Ak sa spoluvlastníci dohodnú, daňovníkom dane z pozemkov je jeden z nich a ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu.

Predmet dane

Predmetom dane z pozemkov sú pozemky na území Slovenskej republiky v tomto členení:

- a) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady,
- b) trvalé trávne porasty,
- c) záhrady,
- d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy,
- e) rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy,
- f) zastavané plochy a nádvoría,
- g) stavebné pozemky,
- h) ostatné plochy okrem stavebných pozemkov.

Základ dane

Základom dane z pozemkov podľa **§ 6 ods. 1 písm. a) a b)** je hodnota pozemku bez porastov určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pôdy za 1 m² uvedenej v **prílohe č. 1**.

Oslobodenie od dane

Pozemky, stavby, byty vo vlastníctve obce
Pozemky a stavby vo vlastníctve iného štátu
Pozemky a stavby pre vzdelávanie a náboženské obrady

Sadzba dane

Ročná sadzba dane z pozemkov je 0,25 % zo základu dane. Ročnú sadzbu dane z pozemkov podľa odseku 1 môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia.

Daň zo stavieb

Daňovníkom dane zo stavieb je vlastník stavby alebo správca stavby vo vlastníctve štátu, alebo správca stavby vo vlastníctve obce, alebo správca stavby vo vlastníctve vyššieho územného celku.

§10 Predmet dane - sú stavby na území Slovenskej republiky, stavby na bývanie a ostatné stavby tvoriace príslušenstvo, stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu, ostatné.

Predmetom dane zo stavieb nie sú stavby

- a) s bytmi alebo nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov,
- b) priehrad, vodovodov, kanalizácií, zariadení na ochranu pred povodňami a rozvodov tepelnej energie.

Základom dane zo stavieb je výmera zastavanej plochy v m². Zastavanou plochou sa rozumie pôdorys stavby na úrovni najrozsiahlejšej nadzemnej časti stavby, pričom sa do zastavanej plochy nezapočítava prečnievajúca časť strešnej konštrukcie stavby.

Ročná sadzba dane zo stavieb je 1 Sk za každý aj začatý m² zastavanej plochy

Pri viacpodlažných stavbách môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo v jej jednotlivjej časti určiť príplatok za podlažie v sume najviac 10 Sk za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia.

Daň za užívanie verejného priestranstva

Predmet: osobitné užívanie verejného priestranstva a dočasné parkovanie na vyhradenom priestore

Daňovník: FO alebo PO, kt. verejné priestranstvo užíva

Základ dane: výmera užívaného verejného priestranstva v m² alebo parkovacie miesto

Sadzba: určí obec za každý načatý m²

Daň za ubytovanie

Predmet: odplatné prechodné ubytovanie

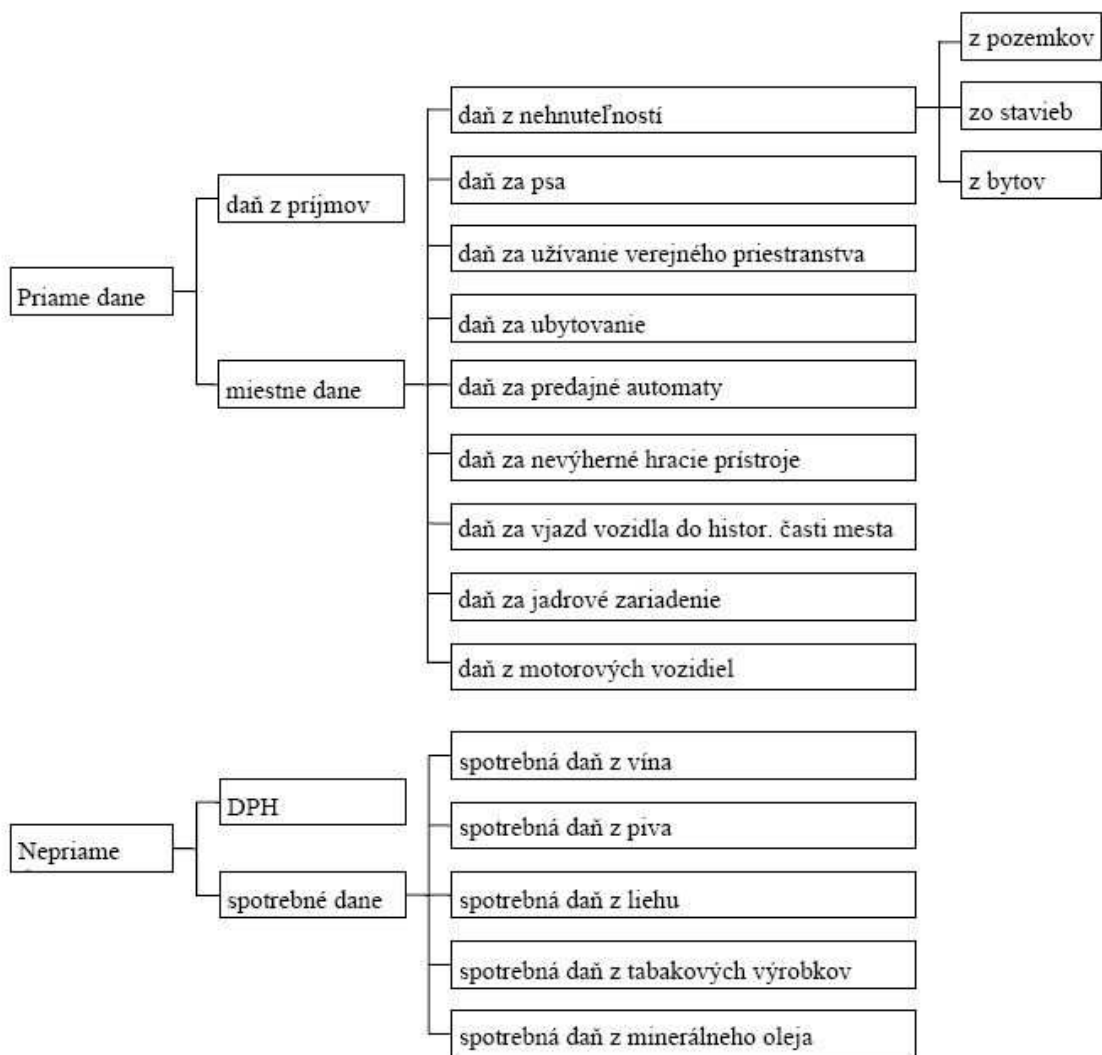
Daňovník: FO, ktorá sa v zariadení prech. Ubytuje

Základ dane: počet prenocovaní

Sadzba: určí obec v SK na osobu a prenocovanie

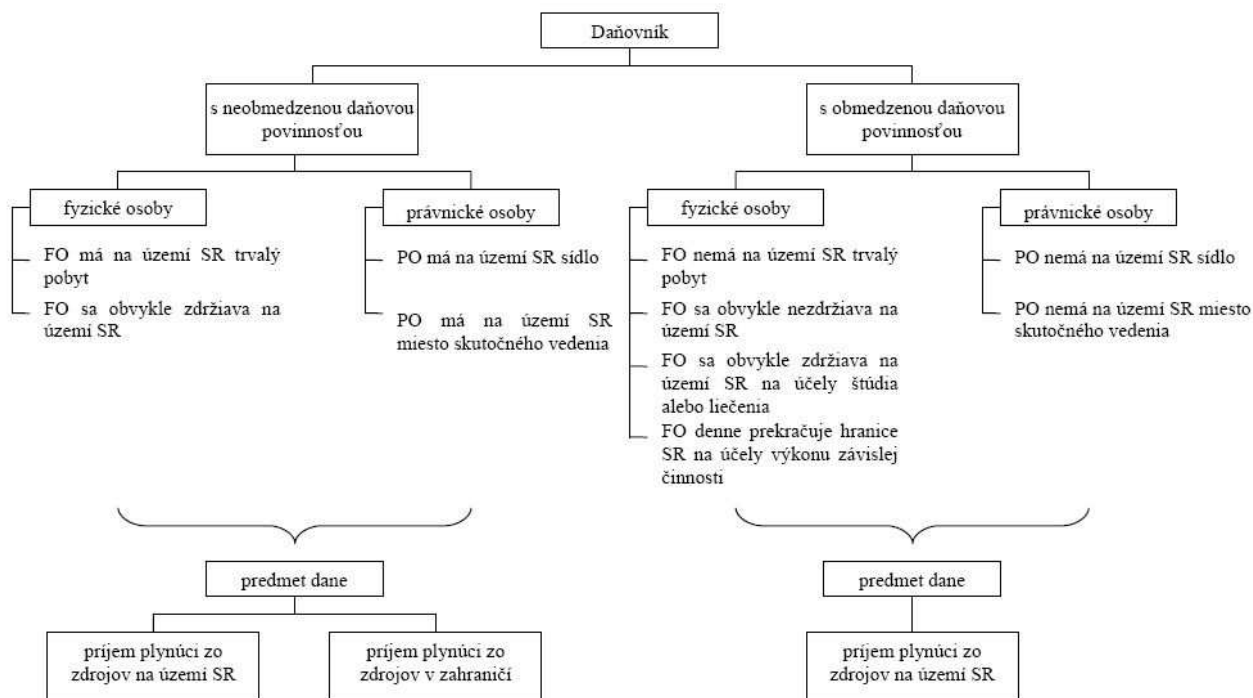
Platiteľ: prevádzkovateľ zariadenia

Priloha 1: Daňová sústava v SR

Príloha 2:

Prehľad subjektov dane

Príloha 3: Dane z príjmov FO a PO z pohľadu náležitostí dane

Druh dane	Subjekt dane	Predmet dane	Základ dane	Sadzba dane
Daň z príjmov	Fyzická osoba	<ul style="list-style-type: none"> – príjmy zo závislej činnosti, – príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu – príjmy z kapitálového majetku – ostatné príjmy 	suma čiastkových základov	19 % zo základu dane zníženého o daňovú stratu a nezdaniteľné časti
	Právnická osoba	<ul style="list-style-type: none"> – príjem podľa typu právnickej osoby 	výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami	19 % zo základu dane zníženého o daňovú stratu

Príloha 4: Časť miestne dane

		Subjekt dane	Predmet dane	Základ dane	Sadzba dane
Daň z nehnuteľnosti	Daň z pozemkov	vlastník pozemku správca pozemku ¹⁾ nájomca ²⁾	pozemky na území SR (v určitom členení § 6)	hodnota pozemku = výmera v m ² x hodnota za 1 m ² (podľa prílohy číslo 1 zákona)	0,25 % zo základu dane, obec ju môže znížiť alebo zvýšiť VZN ⁴⁾
	Daň zo stavieb	vlastník stavby správca stavby ¹⁾ nájomca ²⁾ užívateľ nehnuteľnosti ³⁾	stavby na území SR (v určitom členení § 10)	výmera zastavanej plochy v m ²	1 Sk za každý aj začatý m ² zastavanej plochy, obec ju môže znížiť alebo zvýšiť VZN ⁵⁾
	Daň z bytov	vlastník bytu, nebytového priestoru správca bytu, nebytového priestoru ¹⁾	byty a nebytové priestory v bytovom dome (miestnosti určené na iné účely ako bývanie)	výmera podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru v m ²	1 Sk za každý aj začatý m ² plochy bytu nebytového priestoru, obec ju môže znížiť alebo zvýšiť VZN
Daň za psa	vlastník, držiteľ psa (ak sa nedá preukázať vlastník)	pes starší ako 6 mesiacov	počet psov	určí ju obec v Sk za 1 psa a kalendárny rok	
Daň za užívanie verejného priestranstva	fyzická alebo právnická osoba, ktorá ho užíva	osobitné užívanie verejného priestranstva a dočasné parkovanie motorového vozidla na vyhradenom priestore verejného priestranstva	výmera užívaného verejného priestranstva v m ² alebo parkovacie miesto	určí ju obec v Sk za každý aj začatý m ² užívaného verejného priestranstva a každý deň a za dočasné parkovanie za každú hodinu a 1 parkovacie miesto	
Daň za ubytovanie	fyzická osoba, ktorá sa v zariadení prechodne ubytuje, platiteľ – je prevádzkovateľ zariadenia	odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osoby v ubytovacom zariadení	počet prenocovaní	určí ju obec v Sk na osobu a prenocovanie	
Daň za predajné automaty	FO alebo PO, ktorá ich prevádzkuje	prístroje a automaty, ktoré vydávajú tovar za odplatu	počet predajných automatov	určí ju obec v Sk za 1 automat a kalendárny rok	
Daň za nevýherné hracie prístroje	FO alebo PO, ktorá ich prevádzkuje	nevýherné hracie prístroje, ktoré sa spúšťajú za odplatu, pričom nevýdávajú peňažnú výhru a sú prevádzkované v priestoroch prístupných verejnosti	počet nevýherných hracích prístrojov	určí ju obec v Sk za 1 nevýherný hrací prístroj a kalendárny rok	

Použité zdroje:

<http://www.priruckyoa.sk/prirucky7.php>
<http://www.zbierka.sk/section/3/default.aspx>
<http://www.drsr.sk>
<http://www.finance.sk/danovnictvo/prehľad/dph>
<http://www.akopodnikat.sk>
<http://www.epi.sk>
<http://portal.gov.sk>

Daňový sprievodca 2007 s komentárom, kol. autorov, edícia Hospodárske Noviny, vyd. Ecopress, 2007

Kontrolné otázky:

Čo je daňová sústava?

Aké poznáš nepriame dane? Kto je u nich daňovník a kto platca dane?

Ako sa zmenila cestna daň?

Definujte daňový výdavok.